

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennytte forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Kong Frederik den Anden

og

Olfug Pagger.

Indbydelsesskrift

til

den offentlige Examen i Odense Kathedralskole,

ved

Adjunkt J. S. Trügchler Hand.

Odense 1837.

Trykt i det hæmpeste Officium.

Nationalskolebiblioteket
R. M. - L.

Den gamle Gaard nordenfor St. Knuds Domkirke, som i afvigte Aar, ved en Hædersmands veldædige Opoffrelse, gav fri Plads omkring Kirken og til „Kirkehaven“, førte over sin Indkørselsport følgende Overstrift:

JHS,

„Gud Fader: Sön och Helligaand: bevar disse Huse
fra waade och brand
Och unde os her saa at bygge och boe: at wi maate
faa therind ewig roe
Hannem til Ære och os alle til gafn: i same hellig
tresoldigheds nafn.“

1581,

Skrivten var udhugget med ophøiede Bogstaver i en svær, 4 Alen lang og 18 Tommer bred, Egebjælle, som bares af tvende Kragstene med Rosetter i Hjørnerne. Foran Skrivten stod under Oluf Wagers Navn i et Slags Vaabenstjold følgende paa flere Steder, saasom paa Mindetavlen, der senere skal vorde omtalt, gjentagne Bomærke:

Dette Mærke har noget Runeagtigt i sin Dannelse, og kan oplöses i de trenende Legn: *Tir*, () *stungin* *Ts*, () og *Hagl* (); men rimeligvis har vor gode Byesmand ikke tankt derpaa? Bagefter Paaskrivten stod i et lignende Vaabenstjold en Figur, der bedre passede som Adelsmærke, den lignede Overkroppen af en tvers overstaaret Bjørn, og derover stod Konens Navn: Margrethe Oluf Bagers. Saaledes nævnes hun ogsaa paa Mindetavlen o. fl. St. men aldrig det jeg veed med noget Slægtnavn. — Maaskee har hun været af de her i Provindsen saa vidtudbredte og hæderlig bekjendte Muler's Slægt, der førte en halv Ulv, hvid paa rød Grund, i deres Vaaben, hvilken Træskjæreren saaledes kan have forvansket? Hun var født 1536 og døde 1581.

Egebjælken har Hr. Brandinspektør Langhoff, der kjøbte Forhuset til Nedbrydelse, ladet affauge til en Tavle, og Denne opslaae i sin Have under et Halvtag, hvor den endnu længe, og bedre end før, kan trodse Tidens Paavirkning.

Efterat have astegnet og indsendt en Kopi af denne Tavle til det kgl. Museum for Oldsager, fattede jeg foranlediget derved senere den Tanke: at samle nogle enkelte Strøg til en af sin Tid høit anseet, saare driftig og formaaende Mands Skildring, og navnlig med Hensyn til Forholdet imellem ham og hans ham saa gunstige Konge, hvortil jeg fandt Bidrag i nogle gamle Pergaments- og andre Brevskaber, der have fulgt med Landstedet „Marieshøi“ da dette for 50 Aar siden solgtes af Kjøbmand og Godseier Eilichow til Bogtrykker og Uvisudgiver Chr. Tversen, og efter ham paa Stedet opbevares.

Om D. Bagers Privatliv haves næsten Intet uden Sagn og Anekdoter, som findes adspredte paa flere Steder,

men hvis Sanddrudhed det nu er ligesaa umuligt at stødfæste som at benægte; men, som vor Myrup anmærker — der blandt Andet ogsaa har anført Nogle i sine „monumenta othiniensia“ — „dersom Fyrstegnust, en hædret Stilling i Borger samfundet, eg Velstand, ja vel til en Tid udmarket Rigdom, samt en talrig og agtbar Slægt fortjene at kaldes Lykke, da var Oluf Bagger en lykkelig Mand.“ — Vi ville korteligt sige at belyse hvert enkelt af disse Hovedmomenter i hans Liv og Daad.

Oluf Bagger var født 1521, altsaa Katholik til sit femtende Åar; for Resten vides Intet om hans Ungdoms Dannelse eller første Opkomst, eiengang om han eller hans Fader have ført deres Tilnavn efter Bagger = Professionen, hvilket tildeles endnu er Skit. Han kaldes Oluf Nielsøn, men næsten altid med Tillægget „Bagger, Bagher eller Bagger, hvilken Skrivemaade baade paa de offentlige Mindesmærker og i Brevskaberne bruges om hverandre.

Som et Mindesagn fra, hvad man kunde kalde D. B's. Opholdsesstand, har man hin Fortælling — for hvis Egthed ei kan indestaaes, da den fortelles om flere Rigmænd — at han under et af Kong Frederik den Andens Besøg i Odense, og i hans Huus, skal have ladet gjøre Sib i sin Kamin med Kaneelbark, og derved opbrændt det ham af Kongen givne Beviis for udlagte Penge. Denne Alneldot, der maaske med større Sandsynlighed fortelles at have fundet Sted imellem Keiser Karl den Femte og de augsburgiske Handelsfyrster Fuggerne, — deres Tidsalderes Rothschilder, — taber desuden Meget i indvortes Rimelighed ved den Unstændighed, at Kong Frederik ved et Gavcbrev af 15 Decbr. 1564 — hvis Original med Hs. Majestæts egenhændige Underskrift gjemmes paa Marieshøi — har stjænket D. B. „Opreisning for hans lidne Skade ved Aftaaelsen af Magdalene Nickels's Løcke og Tolleslund.“ Dette

Gavebrev er allerede tilforn tvende Gange bekjendtgjort ved Trykken: 1) i „*Fverschus almeemnyttige Samlinger*“ 17de Bind, og 2) i „*Ny rups antikvariske Reise*, med et halvt Snees odenseiske Monumenter“ — og gjentages derfor ikke her. — Samme Gavebrev er tillige ordlydende indlemmet i et Skjede, som d. 30 Januar 1604, d. e. omtrent halvandet Åar efter D. V.'s Dod, er udstedt paa Odense Raadstue ved Kjøbmand Morten Wesselync paa Borgermester i Kjøge Claues Bagers Begne til („*Hs. Maj. Kongens*“) Guldsmeds Didrik Fyringers Enke Else Hansdatter, under sex Odenseer Borgeres Hænder og vedhæftede Vorsegls, samt vedtegnede Borgerstilling; saaledes nævnes: Daniel Sejer= (Uhr=) mager og Hans Prouvstigaardt. (Formodentlig Eieren af det syenske Dragonregiments nuværende Exercerstole, m. v.?)

Muligen vil man antage, at hin ovennævnte Skadeserstatning angik alene, som rigtignok udtrykkelig nævnes, „de tre af hans (D. V.'s) Skibe, hvoraf eet forgik i Sommeren 1563, og de andre to udlaaantes uden fract.“ Derimod kunde hine opbrændte Beviser maastee have været udstedte af Kongen for kontant forstrakte Penge? Talfald maatte dette Auto da se være skeet tidligere, end Gavebrevets Udstedelse 1564, og dette har bragt mig paa en anden Formodning, som jeg i det følgende skal noiere udvikle. Frederik den Anden var som Konge førstegang i Odense d. 13 Februar Åar 1559 til hans Hr. Faders Begravelse, da det kongelige Liig var didbragt fra Dodsstedet Koldinghuus, og blev staaende her indtil det længe efter henslyttes des til det pragtfulde Mausolee, hvor det endnu hviler ved Roeskilde Domkirke.

At Oluf strax skulde være bleven fjendt og udmærket af sin Konge, er vel ikke at forudsætte; men allerede næste Åar finder man, at han har som Raadmand indbetalt Odense

Byes samtlige Ekatter, og derfor erholdt den „Quittanz“ som opbevares i Raadhuus-Arshivet. At Kong Frederik har opholdt sig i nogen Tid i Odense, findes kun endnu tvende Gange udtrykkeligen omtalt i Historien, nemlig 1567 og 1580. Ellers maa han, naar han ikke maastee valgte Søveien, være draget ofte nok igjennem vor gamle Stad. Saasom allerede i hans Tronbestigelse=Åar, da han indsandt sig ved det Møde, som gik forud for Ditmarskertoget, og som holdtes i Flensborg d. 24 April. Men man finder Intet om, hvilken Bei Kongen har taget dit, eller om han overhoved har været hjemme i Hovedstaden i den Mellemtid fra Bisættelsen indtil 28 Juni, da han modtages der med hoi Jubel, og hans Kroningsfest bestemtes til næste 2ode August. Den 26 Oktb. modtog Hs. M. i Flensborg den ham fra Frankrigs Konge tilstillede St. Mikaelssorden, og i Januar aflagde Kongen et kort Besøg fra Kjøbenhavn til sin Fru Moder paa Koldinghuus, iligemaade reiste han, da Krigen med Sverrig „begyndte at rygtes“ til Segeberg, og overværede senere d. 27 Juli s. A. den holsteniske Herredag i Kiel; i Jan. 1564 foretog Kongen atten en Reise til Jylland og Holsten. Ved ingen af disse Reiser anføres udtrykkelig at Hs. M. er kommen igjennem Odense; kun to Gange omtales bestemt hans Nærværelse i denne By, nemlig 1567 og 1580, — sidstegang til den store Forlehningsaft. — For at skaffe Plads til denne store Hsitudelighed, hvortil medbragtes 3000 Heste, gaves Odenses Torveplads dens nuhavende Størrelse, ved en Række Bygningers Udflyttelse henimod Overgade. Den nys nedbrudte Gaard var jo opført 1581, altsaa efter Lehnshsitudeligheden. Derimod findes udenpaa Gaarden No. 6 i Overgade Marstallet 1576, og denne var altsaa, eller kunde dog have været, færdig paa den Tid, og det vil da rimeligvis have været i denne Gaards ualmindelig rummelige, høje, lyse og i Datidens Smag udmærket prydede, Stadtestue, at

Oluf kan have modtaget sin høje Gjæst. Det er saameget sandsynligere, at Hs. M. kan have taget *Afslige-Kvarteret* her, som Odense dengang ikke besad nogen egentlig Kongebo-lig, men ligger omtrent midtveis paa en Dagsreise imellem Kongens jevnligste Opholdssteder: Antvorskov og Koldinghuus.

Bed at børre denne Prunkstue, paa den Tid nok den stadseligste her i Byen, tillader jeg mig om Samme at anmærke: at dens indre Forsiring viser, at om vor Oluf juft ikke i Kunstmag saalidt som i Formue var nogen Fugger, endmindre en Mediccer, saa besad han dog til en vis Grad disse udmærkede Kjøbmandsslægters hæderværdige Sandb for de dannende Kunster og gjorde den gjældende, saavidt som Tid, Sted og Leilighed tillode. Da saavel denne Stues Rumme-lighed som Beliggens-hed midt i en Hovedgade spaar den (som nu optages af et Billard) engang, maaskee snart, at blive omdannet til en Kjøbmandsboutik; saa torde et fort Oversyn over dens Indre maaskee her ikke staae paa urette Sted? — Den er omtrent 150 □ Alen i Grundflade, 7 Alen høi under Loftet; man træder derind igjennem en Fløjdør fra den ligesaa høie, fliselagte Forstue, som endnu er prydet med uhyre store Hjortegevier. Mod Gadet sidde 5 Fag vinduer temmelig høit oppe paa Væggen, men ere endda over 4 Alen høie. I det østre Hjørne er en Kakkelsovns-Plads med Kaminind-fatning, af hvilken rigtignok nogle Dele have maattet vige for hin, men have dog Noget tilbage af det oprindelige Bil-ledværk. Væggene ere panelede i Tavleværk med Lisenes imellem indtil de tre Hjørdedele af Høiden, udskærne i Røvværk i gothisk Kirkestil; den øverste Deel af Væggen er udfyldt med bibelhistoriske Skilderier, som rigtignok ikke have stort Kunstværd, men dog visinok ere det Bedste, her paa den Tid kunde haves. Loftet er imellem de meget svære egzaa beklædte Bjælker udfyldt med Tavleværk, i hvis For-

dybninger (Kasetter) hænge Granatæbler. — Om Et af disse haves det bekjendte Sagn: at det er (1558?) falden ned i Hovedet paa Carl Gustav, men, desværre! Uden at standse hans Fremrykning! Det, hvorom Sagnet gaaer, har været forgylt endnu imedens Forfatteren af denne Opfats boede deri Gaarden i Alrene 1802 til 6; men om det var saaledes udmarket janledning af Sagnet, eller om de alle have været forgylte, kan ikke udfindes. Lost og Vanneel har rimeligvis oprindelig viist det bare Egetræe. Gaardens nuværende Eier, som er født deri, har arvet den efter sine Forældre og er over 66 Aar gl., har ingen synnerlig Forandring foretaget dermed; derimod er Gaardens Forside moderniseret, hvorhos dog de gamle Steensirater af Trappeu saavidt vides, endnu forefindes henlagte etsted i Gaarden.

Dersom der altsaa er Noget om det kongelige Besøg, saa maa Alstedet derfor vel have været her? At Kong Frederik kan have besøgt den hæderlige Borger, som han efter Fortjeneste satte Priis paa, i hans eget Hjem, er eialeen rimeligt men ganske i hans Karakter, der sildres saaledes af hans Historiekskriver Hans Niesen: „udi daglig Omgangelse, ydmyg, gafmild oc vennehuld oc udi Selstab lystig, liffsalig og yndelig hos alle, og som hand altid var en frisk og farst Herre, brugede hand undertiden icke alleene Nedtørstigheds, men ogsaa Glædens Bæggere, oc med den Herre Christo foractede ikke (som de egensindige og melanholiske Hveder) det canaanæiske Bryllup, Zachæi, Marthæ, Marie, eller nogen sine fattige Undersaaters Omgangelse, Samqvem eller Venstab.“ Ikke behøver man derfor at undskrive Suhns strænge Dom over denne Konges Digt, — som da ogsaa er udeladt i de senere Udgaver af hans Skolebog. — Wisen om Ditmarskertoget tyder jo ogsaa paa Lignende ved sin Begyndelse:

„Kong Fredrich hand sidder paa Colding Huus,
Han holder med sine Svenne et godt Huus.
De Ditmarske Herrer, de hafver deris Liff forlaaret.“

Men derudi have haus Medlevende sikkret ikke fundet Daddel? Saameget mindre, som det er ligesaa bekjendt, at han, liig sin store Navnfælle i det 18de Aarhundrede, besad den rigtige Takt for, at kunne „lade Kongen stundom gaae bort, men ogsaa komme tilbage,“ naar Behov gjordes, — Visstnok har Kongen været en god Vært, og sagtens ogsaa en munter Gjæst; thi ellers havde vel hin ægte Kongevesen Resen ikke fundet det Umagen værd, at trække saa ivrigen løs imod Italieneren Bottero, der 8 Aar efter Kongens Død bestyldte ham for, „at have levet eialene som en Kjætter, men tillige som en Epikuræer;“ hvortil Resen finder sig besøjet at svare: „at Italieneren har været icke alene Catholisk i sin Tro, men endog i sit Hoffvet, som hos os kaldis at være Gall!“

I midlertid kunde den vakre Borgerkonge endda gjerne have fundet det upassende, at forblive i Gjæld til sin Undersaat, eller af ham at modtage personlig Skjæk, og det er dersor aldeles i sin Orden, at han, saasnart Krigens Saar begyndte nogenlunde, om ikke at læges saa dog at holde op at bløde, kunde tænke paa at yde den ham hengivne Borgermand en rundelig Erstatning. Og en Kongelig Skjæk blev derudaf! Thi de Marker og Skove, som dengang, og endnu 100 Aar derefter tilhobe bare Navn af „Tollelund,“ torde nutildags være et halvt Snees Tusind Specier værd, og Kongen gav D. Bagger dem til Skadesløsholdelse for et Tab af 1000 Gyldens Værdi. Erstatningen var altsaa en Følge af Kongens Netsind og Erefølelse, og kunde været ydet En hver, der havde lidt Tab i Krigen; men vi finde endydermere i hine gamle Brevstaber „Sort paa Hvidt,“ som man siger, for: at Kong Frederik virkelig har ytret

personlig Deeltagelse for vor Oluf som Menneske og Borger. Dette er nemlig skeet i et kongeligt Brev „til Borgemester og Raadmand ved vor Kjøbstad Othense,“ i Anledning af et optrukket Uveir, formodentlig vakt af Misundelse? Da Dette er, saavidt mig bekjendt, utrykt, giver et ei uviktig Bidrag til Kongens Karakteristik, og er eiheller ret langt; saa meddeles det her ordlydende:

„Frederich then Alden ic. Vider, ob elskelig Oluff Niels-
son haffuer for ob beklaget, huorledes at ther skal were nogle
hans Medborgere (!) som himligen met wnsdige Ord och ef-
therthale skulle lade hanem begaa, Och endog hand er ofver-
bedig, at rethe for (rense?) sig, huer som hannem wret
haffuer at beskylle, kand han ligewelcke were tilfreds och
winden hand mener sig at ske wret i aff themne hands Guds-
lagte Suplicat, (som ikke findes:) haffue at forfare, Och
hand ob sielff ydermere berette kand, Thy bede Wij edher och
wille at I met thet første kaller for edher the eders Metborgere
som fornæfnte O. Nielsøn paa vore vegne haffuer kjøbt och
handlit met Och af thennem forhører, Om the fornæfnte Oluff
Nielsøn met rete nogen haffuer at beskylle, enthen for then
Handel, han met thenem paa wore wegne haffuer,
Eller for the wore Breff wij handem naadigst giffuet haffuer
och skulle skatte nest them the beste Borger her wdi Byen,
Och hnes the tha for Suaar giffuendis vorder Wij tha gif-
fue forn. O. N. beschriffne som i willle ansuare for gud, och
were bekjendt for ob ... Lidendis thet Ingenlunde. Schref-
fuen paa wort slott Kjøpenhaffu then 17 Dag Augustii Aar
MDLXVII wnder vort Signet.“

— Alden Underskrift; formodentlig kun Kopi? —

Hvad Det og Skjæl vor gode Oluf Nielsøn erholdt i denne Sag, sees ikke videre af hine Papirer; paa saadan Maade eller i saadan Zone, at han derved kunde vorde affrækket fra nogensinde atter at hentyde til sin naadige Konge, er det

ikke stæet; thi man finder samme steds fremdeles et Brev fra ham til selve Kongen, hvilket i en nyere Paategning — men uvist med hvad Autoritet? — figes at være „egenhændigt.“ Dette er af Februar 1578, og indeholder Klagemaal over Stiftsskriveren i Fyen, Kristofer Bang, for Misligholdelse af den Kornleverance, han paa Kongens Begne skulde yde Oluf Bagger for hans „Forstreckninger udi thenn suenske Fejde,“ — Der altsaa fulde 8 Aar efter Stettinerfreden endda ikke vare aldeles opgjorte? Det omstrevne Korn havde Stiftsskriveren endeel Aar rigtig leveret, og naar han saa reiste ind til København, „for att forklare syn Regenshaff,“ saa fik han fuld Kvittering deraf, uagtet det ikke alt sammen var leveret, imod at „were Mand for, at Oluf Bagger skulde bekomme alt huis som tilbagestoed, och icke fremkommen war.“ Dette havde O. B. ofte gjort imod mange af Kongens Lehnsmænd, hvilke derefter som ærlige Mænd tilfredsstillede, — „fuldgjorde og fornshgede hannem“ heder det. — Saadant maa være gaaet en Lidlang hen; men endelig kom Oluf efter: at han restede en stor Sum i Korn, og han frede derafore til, at lade Stiftsskriveren opkalde paa Odense Raadstue for Borgmester og Raad, og tilspørge: om han nogensinde havde gjort klart Regnskab med ham, eller hans Hustrue, eller Nogen paa hans Begne? Men „tha wilde hand huerken suare ney eller ja, og kunde alene give en løselig Beskeed.“ Oluf Bagger søger deraf i dette Brev allerunderdanigst om, at denne Rede og Rigtighed maa vorde Stiftsskriveren paalagt igjennem Byens Privighed, og at denne maatte hjelpe ham til sin Ret ihenseende til Alt, hvad der var dem imellem! Hvorpaa han slutter Brevet saaledes: „Gud aljommectigste Hand shall och will E. kong. May. thet rigelighen belsyne och jeg will althid findis Edhers kgl. M. villighe, hørsam og Tro Tienere ved Liiff och Guodz, jeg disiplig er. Thend samme

Herre och Gud hand wnde och forlene E. L. Mai. et langt
og Sundt Liiff och langwaarigt Regimente. Amen. Da-
tum Othense thend 5 Dag Februuar 1578.“

Dette var altsaa 10 Aar før hans Kongelige Beskytters dødelige Afgang, der efter Resen indtraf Skjertorsdag d. 4 April 1588, hvorhos denne Forf. tillige melder: „K. Fredrik var næsten aldrig syg, undtagen 1576 da han havde fjer-
de Dags Kolde.“ Som hans Dådsaaarsager angiver f. Forf.
„Bekymringer og Sorger enddeel over Christenhedens onde og
bedrøfvelige Tilstand, enddeel over de mange hans Sør-
de Venners Døed.“ Disse vare nemlig hans Sødskende
Magnus og Anna, hans Evigermoder og Svigerinde,
som Begge hedte Elisabeth, og hans Farbrødre Hans og
Adolf, hvilke Alle døde i Tidssrummet fra 1580 til 87.
„Hans Helsot var Cathar og tør Hoste.“ — Et halvtsnees
Aar tidligere, da Havfruen Fbr a n d fremstod ved Sams,
for at prædike imod de herskende Laster „Druckenstab, Løs-
actighed, Hoffmod oc Selvraadighed,“ havde Kongen ikke
deraf ladet sig anfægte, men holdt sig til den gamle Bestem-
melse: „Vi have Mosen og Propheterne, dennem maa vii
høre!“

Oluf Bagger overlevede Kongen i 14 Aar. Han var
født 1521; og var blevet lutherisk i sit 15de Aar. For Resten
vides Intet om hans Ungdomsdannelsse eller første Opkomst;
dog var han allerede i sit 38te Aar Raadmand. Eiheller som
sagt: om han eller hans Fader for ham efter gammel Viis
har faaet Navn efter Baggerhaandværket — hvilket endnu er
Slik næsten udelukkende for Dette. — Han nævnes Oluf
Mielsn, men oftest med Tillæg af „Bager, Bagher eller
Bagger,“ hvilke Skribemaader i Paaskrifterne paa flere hans
Gravminder, staae vexelviis imellem hverandre. „Aar 1602
den 21 Dag Septbr. kallede Gud Oluf Bagger af denne Ver-
den,“ og hans sidste 14 Leveaar, tilbragte efter hans Be-

skyttere Død, torde vel have havt en mindre heldig Virkning paa hans Stilling i Borgersamfundet? Eengang endnu før Kong Frederiks Død findes han omtalt, som En der var Noget betroet: i en kgl. Skrivelse fra Skanderborg Slot af 3 Novbr. 1579, hvori der handles om, at forstaffe Plads i Odense til 2000 Heste for den Forsamling, som skulde holdes næste Føraar. D. Vager havde opgivet, at der fandtes Plads til 1400 Heste, men Magistraten vilde kun finde til 1500, og nu besaledes: „at man for at kunne anbringe de Øvrige, skulde for fare Leiligheden i Aldelens Gaarde, hos Superintendenten, Præsterne og i Hospitalet.“ Dersom nu Oluf har paataget sig at anstille denne Huussøgning, og den er udfalden, som rimeligt var, overeensstemmende med hans Opgivelse; saa har han sagtens ikke derved gjort sig yndet af de Paagjældende?

Fra Kong Frederiks indtil D. Vagers egen Død findes blandt hine Brevstaber intet Spor til flere skriftlige Forhandlinger eller gjensidige Meddelelser af denne eller lignende Art; derimod træk to Aar efter Duf Vagers Død et myt Slags Uveir op over hans Minde, idet — som en kgl. Skrivelse fra Kong Christian den Tjerde, dateret 6 August 1604 lyder: Knud Rud til Sandholt, Embidzman paa Kongens Gaard i Odense, fremsatte den nærgaaende Formening, at Kong Frederiks Gavebrev fra 1564 alene skulde have stadfæstet, at Hs. Maj. havde undt og tilladt D. B. Magdalene Michel's Have, som ligger op til Næsbyehofvids Sø och Thollelund, efter hendis Død, men at denne Gave skulde ikke kunne hentydes til nogen „Brugh og Nøtte af Fiskeri, Skovhugst, eller Olden.“ Kong Christian lader derudi falde disse mærkelige Ord: „Kand ske samme vor ejere Hr. Faders Breff met vrang Underviisning at kunne were forhuervet?“ — Den unge Konge, eller hans Raadgivere, havde altsaa en anden Anskuelse af

Olfug Bagers Borgerbærd og Fortjenester, der maaſke vare
bibragte dem og indledte ad samme Vei, som Lyge Brahes
Miskjendelse og Fal'd? — Tiltalen for ulovligt Fiskeri
gjaldt især Dr. Jens Mule, og den næste Kjøber af Tolle-
lund, den forhen nævnte Didrik Fyringer. I Klagen
imod disse Ewende forekommer atter følgende bit tre, men
ikke beviſte, Udfald: „Och maa vel ſtee, att Oluff Ba-
ger land haffue forhvervit samme Breff met vrangे Berett-
ninger, og at icke handt, men Andre af Kronens Under-
ſaatte haffue lidt then Schade, som han haffuer beklagit sig
och erhuerfuit saadanne Benaadninger fore!“ — Dette ere
haarde Ord, og man ſeet vel, hvorfra den ellers ſaa klart-
ſeende 4de Christian havde ſin ovenfor anførte Fordom. De
kunde have, om end ikke ganske nedbrudt, dog ſaare forringet
ſalig Olufs gode Navn! Men man finder, at Dr. Mule
har fyndigen været om ſin, være ſig nedarvede eller tilkjøbte,
Rettighed, der var gaaet over paa hans Hustru fra Olufs
naeſtældſte Søn, Raadmand Claus Bagge. Dr. Mule
fremlagde i Natten, tilligemed Gavebrevet fra 1564 m. M.
en Odense Bytingsdom, hvorefter den Kongl. Resolution blev:
„at Magdalenes Hafve og Tollelund bør herefter att følge
fornævnte Didrik Fyringers Arfsvinger mett all then Rettig-
hed, det afg. Ol. Nielsen efter højlovlig wor ejere Hr. Fader
Gaffuebrev hidindtil fuldt haffuer.“ Hvilket endydermer
bringes i Minde ved det 16 Aar yngre „Laſſebrev“, ſom
bedre hen ſkal vorde omtalt.

* * *

Efter ſaaledes at have aabnet en, ſnever, Udsigt over,
eller egentlig kun et Glimt af, den „Fyrſtegunſt“ D.
B. i ſine Velmagts-Dage kunde fryde ſig ved, gaae vi over
til Meddeleſſen af et hurtigt Skue udover hans Formue,
hvilket tydeligſt og udførliгt findes i den Opregning af hans

faste Ejendomme og liggende Grunde, der er saa klart sat ud fra hinanden i Kong Christian d. 4des ovennævnte „Laahæbrev“ som findes in originali paa Marieshøi, dataret: Nyborg d. 27 Novbr. 1618; — men 100 Aar sildigere paategnet at være „fremlagt i Relutions-Kommisionen udi Ødense, d. 24 August 1718.“ Underskrevet af:

Rosenkrantz. Jver Andersen. P. Himmelstrup.

I dette meget vidtstige Pergamentsbrev findes optegnede ikke færre, end sex og tredive Gaarde, Huse, Haver og Jordstykker, af hvilke D. Vager og hans Urvinger vare i Besiddelse. Men da denne Fortegnelse allerede for herved 50 Aar siden har været Ord til andet astrykt i Chr. Tversens „almeenlyttige Samlinger“ 17de Bind; ville vi dertil have Læserne henviste, og ingenlunde synde dette lidet Skrift med Gjentrykningen af de 10 Octav sider, det sylder i høint Tidsskrift, eller engang trætte Opmærksomheden med noget udsprigt Udtog deraf, kun udhæve nogle enkelte Nummere, der synes endnu i vor Tid at kunne vække nogensom helst Deeltagelse, enten ved Tilbagesyn over Fortiden, eller Sammenligning med Nutiden. J. Ex.

No. 1 „Først den Gaard, han sielf iboer, norden Adelsgaden.“ Herved kan alene betegnes det foromtalte No. 6 paa Overgade, hvori det syenske Militærbibliothek og Læseforening nu har sit Lokal paa høire Side af Forstuen, og hvis før beskrevne Sterstue anvendes til Restauration. No. 8. „Den Gaard i Nørregade, som hans Moder iboede, som strækker sig imellem afg. Kaspar Mules Gaard, tvers over Bækken.“ Den Bemærkning, at Byens Bæk gaaer tvers igennem Gaarden, — intildags gaaer den under Samme, — passer alene paa den Gaard i Nørregade, hvori Amtssforvalteren nu i endel Aar har havt sin Bolig og Contoir, og som indtil for saa Aar siden en Tidlang var offent-

lig Eiendom. — I denne Gaards Salsetage havde den første Frimurerløge, i Odense: „St. Knud til Lindormen“ for 50—60 Aar siden sit Lokal.

No. 10. „I boende Baninger, som han havør ladet bygge paa Sct. Albani Kirkegaard, med al sin Fordsmon næstop til St. Knuds Kirkegaards Muurd.“ — Ja, netop altfor nær; derfor blev man ifjor saa glad ved, at see den nedbrudt og sløret! Her er Talen nemlig om Gaarden No. 580, imellem Kirken og Rektorboligen, der gav Plads til den under No. 11 opagneede:

„St. Knuds Abildhauge, næstop til samme Fordsmon, som strækker sig i Sønder langs med Aaen.“ — Her have vi altsaa en „St. Knuds Kirkehav“ to Aarhundreder tidligere, end den som i afvigte Sommer opstod ved Pladsens Ryddelse, og blev saaledes benævnt i Hs. Hhed. Dr. Bisshop Fabers Indvielsetsale!

No. 13: „Den gamle Bispgaard med ald sin Gaardsrom og Haugerom“ ic. — Derved forstaaes det nuværende, Tomfrukloster, med Tilliggende, hvortil b. a. hørte den saakaldte „Bispholm dernæst hos“, — som ligger i Aaen imellem Haverne.

No. 17: „De fri Boder og den hans Abildhauge, som strækker sig langs fra Strædet og neder i synder til Claræklostrets Muur, som os elskelig Mester Niels Jespersen Superintendent i Værge havør.“ — Paa et Stræg af denne Grund er rimeligiis den af St. Knuds Klosterengaards Længder, som hører Aarstallet 1631, fort derefter bleven opført?

No. 19 og 20. „De 2de nye Baninger syuden Adelgaden nestved den yderste nye Vesterport, næstop til Jens Grydestebers Ford.“ — Denne da nye Vesterport er vistnok Den, som blev nedbrudt 1805, og var opført 1580? Paa Grundridset fra 1593, staae rigtignok 2de Porte, eller

rettere sagt, hele Vaaningshusene, der aldeles spærre hele Ga-
den, og i hvilke Gjennemkjørselen er i Midten. — Man seer
ellers heraf tillige: at Odense dengang havde en Gryde= d.
e. Fern=Støber; et Slags Fabrikant, som vi først nylig
igjen have faaet, og som har opslaaet sin Bolig næstendeels
paa samme Strøg.

No. 29. „En Hauge mod Alaychen, som han haver
laant (forpagtet?) Mickel Pedersen en Lidlang.“ Rimelig-
vis er Odense Slot og dets Have 100 Aar senere anlagt paa
denne Grund?

No. 35. „Den Lykke udenfor Nørreport, som afgangue
Magdalene Mickels tilforn havde, langs Adelvei-
en;“ d. e. Veien forbi Næsbyhoveds Slot til Bogense,
som for et Snees Aar siden afslagdes, efterat Kanalen var
bleven færdig, og en nye Landevei anlagt paa dennes vestre
Side. — „Fremdeles neder til Næsbyhofvits Sø, og deslis-
geste den Skof dernæst hos, som kaldes Tollelund, som
opstrækker sig i Nør laangs Adelveien over Dronningbroen til
den Vej, som løber til Slottets Humblehauge, er Breden
tvertover neden til den gamle Slots Abildhauge og Gjær-
de, efter vort Bress Lydelse, som er fri Eiendom.“ Endelig
det sidste

No. 36: „Nok det Hunß udi den Abildhauge og Fiske-
vand, som ligger her forved Magdalene Mickels's Lykke,
som han och for nogen Aar siden kjøbte til sin Eiendom.“ Alt-
saa for at arrondere den ham af Kongen stænkede Tollelund? Dersom her ved „nogen Aar“ kan forstaaes faa Aar; saa
kunde det bevise, at Oluf dog ikke blev, som Sagnet ellers ly-
der, aldeles forarmet i sin Alderdom, siden han endda kunde
kjøbe sig flere nye Jordveie. Den hele Egn her er i dette Aar-
hundrede, ved Kanalens Gravning (der fuldendtes 1805)
og Landeveiens fornævnte Omlægning, samt Søens deelvise
Udtørring, saa betydeligen forandret, at man kun ved Gisning

Kan spore hūnt Fislevand i det tiloversblevne Navn paa Fisserhuset. Hvad der iøvrigt kan samles og berettes om denne Egn, Slottets Skjebne og Levninger m. v. er forlængst stæet i vor berømte Oldgrandster Prof. Wedel = Simonsen's „Vorgruiner.“

Det er imidlertid disse 2de sidstnævnte Ejendomme, som længst have vedligeholdt, og nu foranlediget dette Forsøg til en Fornyelse af Oluf Bagers Minde; nemlig forsaavidt som Dele deraf ere indlemmede i de under Landstedet „Marieshei“ liggende Jorder; endstjøndt dette riktig nok er kun en Levning og en ringe Deel af hvad Kong Frederik ved hūnt Gavebrev afstod D. Bager. Den sidste Mand, som eiede Olufs oprindelige „Tollelund“ heelt og holdent, var Magister Elias Maur, Professor ved Odense Gymnasium. Han var gift med en Mule, og døde 1764. Hans oliemalede Skilderi findes opbevaret i Nærheden af Olufs og hans Slægts Mindetavle. Efter Professorens Død blev Ejendommen adsplittet, hvilken samlet vilde havt omtrent en halvtredsfindtsyve Gange større Værdi, end fornævnte Tab, som derved erstattedes.

Som et Beviis mere for Oluf Bagers solide Formue og udbredte Kredit, saavelsom paa den Tilstro, Regjeringen maa have skjænket ham, kan endvidere ansøres det temmelig almindelige Sagn, at han, idet mindste under den nordiske Syvaarskrig, men maaſkee ogsaa kun under den? — var indrømmet Tilladelse: at lade mante Penge: (Skillement o: Smaapenge.) Som Hovedsædet for dette Montvæsen nævnes en af Byens ældste Bygninger, som ogsaa skal have tilhørt D. B., paa Hjørnet af Overgade og Montestrædet. Hvilket Navn dette netop skal have faaet derefter. Denne Hovedbygning's hele Sammensætning viser tilfulde dens Elde, ligesom og de i Væggen indtil Gaarden indsattede i Træ udskårne Væaben vise, at den har været i mærkelige Slæ-

ters Eie. Som det egentlige Mont - Værksted henpeger Sagnet paa Forhusets ualmindelig høje Kjælder, der tilslige har meget tykkere Mure, end der kunde behøves, til at bære en Bindingsværks Bygning, endskjønt Denne rigtignok er 2 Etokværk, og bygget af meget svære Materialier. Kjælderen gaaer under hele Huset, og har en Skorsteen i hver Ende, af hvilke især den i Østen har en fra sædvanlige Kjøkken- eller Bassinhus - Arnestede noget afgivende Indretning. Iblandt flere formcentlige Grindringer efter D. Valger opbevares ogsaa hos afg. Chr. Tversen's Esterleverske 5de Skillingstykker, som have det Ord paa sig, at være af de Olufbaggerske. De ere slagne 1565 til 1 Skilling daus og have aldeles det samme Præg som de kongelige til 2 Skilling, men ere stsrre, end dem man finder afdannede saavel i den kongl. Monthsamling, som i Resens Krønike fra samme Tidspunkt. Tegn til Montsted har jeg paa dem lige saalidet funnet opdage, som paa Hine, og maa altsaa lade Sagnet staae ved sit Værd!

De Unekdoter, man har om Oluf Bagers formente Forarmelse i hans Alderdom, hvorved han skulde været blevet nødt til at æde Maadsens brød hos een af sine Døtre og Evigersønner, lyde temmelig — kinglearste, og synes ingenlunde, idetmindste ikke ret vel, at kunne forenes med Laaszbrevets lange Opregnelse af Ejendomme, som endnu 16 Aar efter Olufs Død vare samlede, og — NB.! — endog ubehæftede. Med mindre man vilde antage, at Han har oprettet et Slags Fideikommis af alle disse faste Ejendomme, og derpaa været u forsigtig nok, til at frasige sig eialene Raadighed derover, men endog Mydelsen deraf, og det maaskee i sin hele, eenogtyveaarige, Enkemandss-Stand. Paa sine gamle Dage, siges der, skal han, ved Sines Utaknemmelighed, være blevet bragt til saa bitterligen at fortryde dette Skridt, at han — som Sagnet melder — skal have efter-

ladt sig, istedetfor den forventede Sparepenge, eller henlagte Nødskilling, ikke Aundet, end en Stok med Høstskrift:

„Hvo som giver til han tigger:
Skal prygles til han ligger!

Men dette er rigtignok en gammel Historie. Muligt var det, at hans Datter: Lise - eller Els - beth — som han selv har kaldt „sin kjereste“ — givt med Raadmand Richard Knudsen i Odense, kan netop have været Den, hos hvilken han har gjort denne ubehagelige, ja sønderknusende! Erfaring. Hun er paa Mindetavlen, som udførligere skal vorde omtalt, afbildet i en Alder af 13 Aar, og selv i denne unge Alder lover hendes Alsyn ikke synderligt Godt. Muligt at hun, som Kjælledeggé og Guldaebble, er blevet forærret, og at den deraf avlede Egensindighed og Herskeshyge har til sidst vendt sig mod Faderen selv?

* * *

Herfra synes Overgangen naturligst til den af Myrup paaviste tre die Forsynets Gave, D. Bager havde at glæde sig ved, nemlig: „en talrig og agtbar Slægt!“ Saavel af ældre Optegneller, saasom hos Bircheroed, som af hin Mindetavle, som 1805 blev udflyttet fra den nedbrudte, eller til Nedbrydelse domte, Graabs dre Kirke, samt af de Slægten tilhørende Liigstene, sees: at denne Slægt bestod af syv Sønner og fem Døtre, hvilke i Aaret 1576, da samme Tavle blev malet, havde følgende Alder:

I. Niels, 23 Aar; altsaa født 1553. Han blev Raadmand i Odense; — succederte maastee sin Fader, da han ved Dennes Død allerede var 49 Aar gammel. Han var Stamfaderen til den bekendte, rige og velgjørende, Etatsraad Frederik Bagger, Eier af Juulskov. — Hr. Pastor Zeuthen til Skamby er opkaldt efter denne Bagger; men om det er blot som hans Faders Kirkepatron, eller en Folge af Forbandtskab, er mig ubekjendt.

II. Claus, 22 Aar; blev Borgemester i Kjøge, og har foranlediget de juridiske Forhandlinger, hvorom det ovenomtalte Skjøde taler. Han var, efter Bircheros Vidnesbyrd: „Elster af Lærdom og af lærde Folk.“ Og har desuden som af det følgende vil sees, en nærmere Indflydelse paa dette lidet Skrivts Fremkomst for Dagen.

III. Jens, 11 Aar, døde ung i Hamborg, ugift og uden Efterladte, og ligger begravet i St. Jacobskirken samme steds under Navn af „Becher.“ (Denne Navn = Oversættelse kunde maaske tyde paa, at Bager = Navnet virkelig havde sin Oprindelse fra Bager = Professionen? Da man ellers ikke pleier oversætte *nomina propria*.)

IV. Oluf, 9 Aar, reiste udenlands, blev Magister, døde 1616, altsaa 51 Aar gammel; om han var gift vises ikke. Han skal ligge begravet i St. Knuds Kirke; men en Liigsteen over ham findes ikke. — Den er da formodentlig en af de halvhundrede som ligger omspredte i Gangene, og paa hvilke Skrivten er enten aldeles udslidt, eller har aldrig været der? Da man i den store Reparation paa Domkirken, som — ikke ganske til dens Baade! — foretages i Kong Fredrik 5tes Regjeringstid, skal have lagt dem hen in blanco, og opsat Paafrikternes Indhugning til de „bedre Tider“ som aldrig ere indtrusne! Sal. Amtsprovst Praem (til St. Hans Kirke i Odense) havde kaldet sin ældste Søn „Oluf Bagger“ enten det var efter Faderen, eller efter denne Søn, hvorom siden Mere.

V. Erik, 8 Aar; denne Søn gik ud af Verden førend Faderen.

VI. Hans, 5 Aar; saavel som den yngste

VII. Anders, 1 Aar; skulle have bosat sig i Bergen i Norge, og deres Afskom torde altsaa have omsprett sig Nordensfelds. — Fornavnte Provst Praem, der var i Slægt med Digteren Pram, og altsaa af norsk Herkomst, funde

maastee igjennem den Green have sin Oprindelse fra Bag-
gerøten?

Døttrene vare:

1. Maren, den ældste Datter, men det tredie Barn,
var, da hun med de Andre blev malet, 18 Aar gammel.

2. Else, 17 Aar; efter disse Twende, som maae være
fødte imellem Brødrene Claus og Jens, følger

3. Ane, som er kun bleven eet Aar gammel, og er som
Afsød afbilledet i sorte Klæder, og med Hovedsæn, hvorimod
alle de andre Søstre have bart Hoved, deres (røde) Haar
svøbt omkring Hovedet i tykke dobbelte Fletninger, og røde
Kjoler med store røde Fløjels Modester, samt derover svære
Guldkjeder.

4. Lisebeth; hin paa Liigstenen saakaldte „kjæreste
Datter“ dengang 13 Aar, født imellem Claus og Jens.
Til sidst

5. endnu en Ane, 5 Aar; imellem Brødrene Erik og
Hans, og rimeligvis opnøvnt efter hin tidlige Afsøde?

— Ved Claus Bager være det mig endnu tilladt at til-
føje: at det var fra ham, — dog kun paa Spindesiden —
den afgangne Eier af Tolderlund nedstammede, og paa
Grund deraf fremsatte sit Krav paa, at erholde Mindetavlen
over den baggeriske Slægt, saavel som 2de Liigstene, sig ud-
leverede af Graabrodre = Kirken. Tavlen var fæstet paa
Pillerne i dennes midterste Gang, og Stenene laae nedensfor
i Gulvet, men af den Ene af dem var — maastee ved en
ældre Ødelæggelse? — den nederste Trediedeel afbrækket.
Sl. Chr. Fver sen havde det Held, at unddrage disse 3de
Stykke fra den næsten almindelige, mildest sagt: uover-
lagt = uifærdige, Aldsplittelse, der ved denne Leisighed overgik
andre og flere af Kirkens Fortidsminder. Det Slægtregister,
hvorpaa han grundede sin Formening em, at nedstamme fra
Oluf Bagger, hvis Minde han ogsaa indtil sin egen Død

holdt høit i Ære, havde han samlet efter ældre Familiesagn, især af hans Moder, der henlevede sine sidste tolv Alderdoms Åar i hans Huus, og døde der henved 85 Åar gammel.

Følge en af Gversen, efter de indhente Efterretninger egenhændig opsat, Stamtable, der ogsaa findes imellem førsttalte Brevskaber, var altsaa derudi

det første Leed:

Olf Nielsøn B. født 1522, død 1602, gift med Margrethe født 1556, død 1587, og ved hende fader til de forhen opregnede tolv Børn.

andet Leed:

Claus, Olfss 2den Søn; Dennes Datter

tredie Leed:

Antonette, gift med Kjøbmand Morten Wesselynck i Kjøbenhavn. Deres Datter
fjerde Leed:

Oline Margarethe Wesselynck, gift med Kjøbmand Peter Dahlmann i Flensborg; deres Søn
femte Leed:

Emanuel Dahlmann, Advokat i Haderslev. Den-
nes Søn

sjette Leed:

Adam Henrik Dahlmann, Fuldmægtig ved den
egl. Viinkjælder i Kjøbenhavn, født 1680, død 1760, gift
med en Sognepræst Meyers Datter i Ditmarsken, hvor
hun som Ugift havde været nærværd at sætte Livet til i en
Oversvømmelse, der nødte hendes hele Familie til, at flygte
op og tilbringe nogle Døgn, i et Kirketaarn. Disse var
Førældre til

syvende Leed:

Henricette Antonette Dahlmann, født d. 14de

Marts 1728, død d. 29de Decbr. 1812; givt førstegang med Kantor Johannes Erasmus Gversen, andengang med Politifuldmægtig Christian Henrik Melchior. Hændes ældste, og eneste overlevende, Søn af første Ægtefællestab var

otte ende Leed:

Christian Henrik Gversen, Eier af Marieshøi og af det forhen brandtske Bogtrykkeri her i Odense, samt Døpretter og i 46 Åar Udgiver af den fyenske Alvis, der indtil 10 Åar efter hans Død bar hans Navn. Han var født d. 6 August 1748, og givt fra 6te August 1786 indtil sin Dødsdag: 1 Marts 1827, med Kirstine Marie Nielsen, født 26 Januar 1767. Deres tvende Døtre: M. Hanck og A. Søeborg, udgjøre saaledes det niende, og deres og Ægtefællers, syv Børn, det tiende Leed fra Oluf og Margrethe Bagger.

Havde afg. Slots- og Garnisons-Præst, Probst Praem, der som meldt ogsaa regnede sig i Slægt med Oluf Bagger, og det maa ske endog paa Sværdsiden, ved hans 2de til Nor-ge hendragné Sonner? Havde han villet og funnet gjøre sit Forbandtsstab og Urvekrav gjældende, ved hin Leilighed; saa havde det vistnok været mere passende og vakkert, om Han havde besørget Minderne henflyttede til sin Sogne= d. e. St. Hans= Kirke, hvis Menighed vel med Føje kan regnes for Olufs Sognefolk, saavel i Betragtning af, at Tolle-lund (Marieshøi) endnu ligger dertil, som af: at adskillige Gaarde inde i Byen, hvoriblandt fornævnte Amtstue, have en Tidlang. været i hans og hans Afkom's Besiddelse. — Dette kunde og burde vel og? endnu skee, naar Marieshøi, tidlig eller sildig, gaaer over i fremmede Eieres Hænder.

Da Mindetavlen saa jævnlig i det foregaende mita-les, men ikke kan haabes at vække saa almeen Deeltagelse,

at den kan vorde offentliggjort ved Kobbersik, eller Steentryk; saa har jeg troet nogenlunde at veilede især den fraværende Læser ved høfslgende Omrids i Linier og Zirater, til at danne sig et løseligt Begreb om Kompositionen deri, hvilken, skjønt uden Kunstsfortjeneste, dog har noget Ualmindeligt ved sig.

Hele Gravmindet danner, som Figuren viser, et Slags Portal, hvis Indre udfyldes innellem Såulestængerne og Capitælerne med et Malerie, og paa Fodstykket med et Vers paa 16 Linier, fordeelte paa begge Sider af det bekjendte „Bomærke, men næsten ulæseligt. I Frisen staar Olufs og Margrethes Døds-Dag og År. Selve Maleriet, som er $2\frac{1}{2}$ Al. højt og $2\frac{1}{4}$ Al. bredt, er deelt — ligesom Rafaels „Forklarelse paa Tabor“ — i en himmelst og en jordisk Forestilling.

A. Allerøverst til Høire sidder Gudfader, meget højt og fjernt; en yderst liden Figur, malet med Rødt paa guul Grund. I Midten + B. staar Frelseren, støttende sig paa Regnbuen; en kolosalst kraftig Figur, men rigtignok noget fortegnet, og har ved sin høire Skulder en Liliestængel, men fra den venstre udgaaer et Sværd, vendt imod de Fordsmitte. „Gaaer bort fra mig, I Forbandede!“ o. s. v. Lidt høiere oppe kommer den Helligaand flyvende som en Due. Ved D, D sees tvende Helgengrupper, omgivne med Engle, bestaaende af 5 mandlige og 5 quindelige Figurer, ligesaa store som Frelseren Selv. Skyer tjene dem Alle til Skueplads og Godfæste. Under disse iser de Saliges Skare E opad, med udstrakte Arme og synlig Henrykelse, men ved F derimod skytte de Fordsmitte bort fra Dommerens Asyn i fortvivlede, men fordreide, Stillinger, og temmelig farikerte Skikkeler!

Den nederste Halvdeel udfyldes af Baggerslægtens 14 Personer; paa høire Side (venstre for Beskueren) kuæler Oluf Selv, isært sorte Glærels Klæder og Kappe besat med

Foer værk, samt Vibekrave om Halsen. Et alvorligt, man-digt Alsyn! Skjøndt malet i hans 54de Åar er hans Haar endnu aldeles brunt, og krøllet. — Men det kan da være en Malerkompliment! Bag ved ham knæler hans ældste Son Niels, foran ham de øvrige Sønner No. 2 — 7 i den Ord-en de her i det Foregaaende ere nævnte. Lige overfor knæler Margarethe D. Bø. i sort Kjole og Modest, og Hovedet ganske skjult med, hvad man i gamle Dage kaldte „Holk og Snip.“ Med et tætfoldet Forklæde, og svær Guldkjede, som ogsaa alle hendes Døtre bære, undtagen den Døde. Døt-rene have, som forberort, bart Hoved, med tætliggende Flekninger, høire øde Silkekjoler, samme Couleur Fløiels Modester, Forklæder, og Guldkjeder. De ligner alle Mode-ren meer eller mindre, og havde formodentlig deres røde Haar efter hende? Thi alle Sønnerne have Faderens Haar, dog lysere i den yngre Alder. Alle disse Personer ses udad imod Tilskuerne, og synes aldeles ikke at aue Noget af det store Oprin, der foregaaer ovenover og bag ved dem! Men de ere meget bedre udstyrede fra Kunstens Side, end Dom-medagen; da Maleren formodentlig har haft mere Øvelse i Portræt= end i Historiemalning?

Den ene Liigsteen, som gjælder for Datteren Elisabeths, har øverst i en Halvkreds etter Bomærket; over Samme i det ene Hjørne et Limeglas, og i det andet en Uhrssive. Paaskrivten begynder saaledes:

„Denne Steen gav jeg min kjæreste Daatter Lisebeth Olufsdaatter, og hendis Børn, anno 1600.“

Den anden Steen, som er brækket forneden, har ogsaa Bomærket, og har ligeledes været hugget i Olufs levende Lise, da der er ladet Plads til hans Dødsdag, men man har glemt, at tilføje den. Hvilken Skjødesløshed just ikke er noget smukt Træk af den „kjæreste Daatter!“

Sic transit gloria mundi!

Gramens liste.

Den offentlige Examen i Odense Cathedralskole for
Aaret 1837 begynder Fredagen den 15 September,
og fortsættes til Fredagen den 29 September, fra
Kl. 9 til 1 Formiddag, og fra 3 til 6 Eftermiddag,
i følgende Orden:

Skriftlig Prøve.

Formiddag.

Eftermiddag.

Fredag 15 September.

IV Klasse	Religion.	IV Klasse	Latin & Stil.
III Kl.	Historie.	III Kl. og II Kl.	Latin & Stil.

Loverdag 16 September.

IV Kl.	Historie.	IV Kl.	Overs. af Latin.
III Kl.	Religion.	III Kl.	Overs. af Latin.

Mundlig Prøve.

Mandag 18 September.

Cand. og IV Kl.	Hebraisk.	Cand.	Tydk og Fransk.
II Kl. øverste Afd. Hist. og Geog.		III Kl. nederste Afd.	Mathemat.

Tirsdag 19 September.

IV Kl.	Religion og N. Test.	Cand.	Mathematik.
III Kl. øverste Afd. Hist. og Geog.		III Kl. nederste Afd.	Hist. og Geog.

Onedag 20 September.

IV Kl.	Latin.	Cand.	Latin.
II Kl. øverste Afd. Mathematik.		II Kl. nederste Afd.	og 1 Mathem.

Formiddag.

Estermid dag.

Torsdag 21 September.

IV Kl.	Hist. og Geogr.	Cand.	Hist. og Geogr.
III Kl.	Hebraisk.	II Kl. overste Afd.	Latin.

Fredag 22 September.

IV Kl.	Mathematik.	Cand.	Græst.
III Kl.	Religion.	II Kl. nederste Afd. og I Latin.	

Lørdag 23 September.

III Kl. overste Afd.	Græst.	Cand.	Religion og N. Test.
II og I Kl.	Dansk.	II ned. Afd. og I Hist. og Geogr.	

Mandag 25 September.

IV Kl.	Franst.	III Kl. nederste Afd.	Latin.
II Kl. overste Afd.	Græst.	II ned. Afd. og I Tydsk og Franst.	

Tirsdag 26 September.

III Kl. overste Afd.	Mathematik.	III Kl.	Franst.
II og I Kl.	Religion.	II Kl. ned. Afd. og I Naturhistorie.	

Onsdag 27 September.

IV Kl.	Tydsk.	III Kl.	Tydsk.
III Kl. overste Afd.	Latin.	II Kl. nederste Afd. og I Græst.	

Torsdag 28 September.

Alle Klasser	Gymnastik.	Alle Klasser	Sang.
--------------	------------	--------------	-------

Fredag 29 September.

IV Kl.	Græst.	III Kl. nederste Afd.	Græst.
II Kl. overste Afd.	Tydsk og Franst.	II Kl. overste Afd.	Naturhistorie.

Mandagen den 2 October Kl. 8 Formiddag, foretages den foreløbige Prøve med dem, der ere anmeldte til Optagelse i Skolen.

Efterat Opflyttelse i højere Klasser og Omflyttelse i selve Klasserne er, ifølge Examens Udfald samt Disciplenes Flid, Fremgang og Sjæleevners Udvikling i det forløbne Skoleaar, bestemt ved den Censur, som efter tilendebragt Examen holdes af samtlige Lærere; foretages Translocation i en offentlig Førsamling, som holdes paa Gymnasiets Auditorium Tirsdagen den 3 October Kl. 10 Formiddag.

De Candidater, som i Aar forventes dimitterede til Universitetet, ere følgende:

1. Daniel Adolph Cohen fra Odense.
 2. Carl Wilhelm Gjellebøll fra Steenløse i Fyen.
 3. Albert Ferd. Bülow fra Tostrup i Fyen.
 4. Carl Henning Rasmussen fra Sparretorn i Fyen.
 5. Carl Theod. Gotthold Tommerup fra Lammehauge i Fyen.
-

Venner af Videnskabelighed, Skolens og Ungdommens Velhyndere, indbydes ørbdigst til at bære denne offentlige Examen, og det paafølgende offentlige Regnskab for sammes Udfald, med deres hædrende og opmuntrende Nærværelse.

J. Saxtorph.